

Dosarul nr. 2ra-1195/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. G. Grozav)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

11 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Andrei Nicolaescu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Nicolaescu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul 1 Adițional la Convenție cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Andrei Nicolaescu, admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 2 iulie 2020 a Judecătoria Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 4 martie 2020, Andrei Nicolaescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei cu privire la constatarea încălcării dreptului prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul 1 Adițional la Convenție cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, activând în cadrul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” al Ministerului Afacerilor Interne, a participat la lupte pentru apărare Independenței și Integrității teritoriale ale Republicii Moldova, este veteran de război și pensionar din anul 2006.

A comunicat că la 29 mai 2009, s-a adresat cu o cerere la Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ, în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, cu modificările ulterioare, art. 13 lit. d), 15 lit. u) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 8 mai 2003 și art. 1, 28, 29, 35, 37, 42, 44 Codul cu privire la locuința al RSS Moldovenești nr. 306 din 3 iunie 1983.

Conform răspunsului parvenit de la Direcția Locativ Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău din 16 iunie 2009 (N-1375/09) i-a fost cerută prezentarea unui set de acte și i-a fost comunicat că în mun. Chișinău s-a creat o situație extrem de dificilă cât privește asigurarea cu spațiu locativ a persoanelor care dispun de acest drept conform legislației în vigoare.

Având în vedere că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale, la 15 iulie 2009, s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat recunoașterea dreptului său și a membrilor familiei la îmbunătățirea condițiilor de trai, cât și obligarea Consiliului municipal Chișinău să îl asigure împreună cu familia sa cu spațiu locativ într-o îmbunătățirea condițiilor de trai conform normelor stabilite de legislația în vigoare, cât și repararea prejudiciului moral.

La 11 noiembrie 2009, acțiunea înaintată de el a fost admisă parțial, Curtea de Apel Chișinău a recunoscut încălcarea dreptului invocat și a obligat Consiliul municipal Chișinău să-i acorde spațiu locativ.

Prin decizia din 19 mai 2010 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și menținută hotărârea din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău.

A precizat că după intrarea în vigoare a deciziei judecătorești, s-a adresat la Șeful oficiului de executare Centru mun. Chișinău, la Primarul general al municipiului Chișinău și la Consiliul municipal Chișinău pentru executarea actului judecătoresc irevocabil.

Astfel, executorul judecătoresc a stabilit debitorului Consiliul municipal Chișinău termen de 15 zile pentru a executa benevol documentul executoriu, însă Direcția Locativ Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău a comunicat creditorului că nu poate executa hotărârea instanței judecătorești din lipsa surselor financiare.

La 27 iulie 2012, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Consiliul municipal Chișinău, executorul judecătoresc Igor Doroftei privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2012 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, menținută prin decizia din 6 martie 2013 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 10 iulie 2013 a Curții Supreme de Justiție, a fost constatată încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasat în beneficiul lui prejudiciul moral în mărime de 450 de euro.

Astfel, la 26 septembrie 2013, a înaintat din nou la CEDO o cerere, iar potrivit scrisorii CEDO din 24 septembrie 2015, a fost informat că la 24 septembrie 2015 a fost adoptată decizia în cauza Ial Texgal Aurica SA c. Moldovei și alte 60 de cereri, printre care este și cererea nr. 62536/13 Nicolaescu c. Moldovei, care au fost toate conexate și comunicate Guvernului Republicii Moldova.

A evidențiat că toate aceste eforturi întreprinse conform legislației în vigoare în realizarea dreptului lezat nu au dat rezultate, iar din cauza eventualei neexecutări a hotărârii judecătorești în favoarea sa, dânsul nu poate beneficia de bunurile sale și în consecință se încalcă dreptul la protecția proprietății garantat de art. 1 al Protocolului nr. 1 Adițional din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Totodată, a declarat că pe parcursul unui termen îndelungat a suportat o încordare psihică, retrări și stres cauzat de tratamentul discriminatoriu al Consiliului municipal Chișinău și al Primăriei municipiului Chișinău manifestat prin neexecutarea hotărârii din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a drepturilor lui prevăzute de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul 1 Adițional la Convenție de către statul Republica Moldova, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei pentru perioada de neexecutare 27 iulie 2012 - 4 martie 2020, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 2 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost constatat încălcat dreptul lui Andrei Nicolaescu garantat de art. 6 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 Adițional la Convenție, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-2737/09 din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău.

Au fost încasate din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Andrei Nicolaescu suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea hotărârii nr. 3-2737/09 din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 5 000 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

În susținerea soluției emise, prima instanță a constatat că hotărârea nr. 3-2737/09 din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău privind acordarea spațiului locativ de către Consiliul municipal Chișinău lui Andrei Nicolaescu și familiei sale, nu a fost executată până în prezent, adică 10 ani din data când actul judecătoresc menționat a devenit irevocabil, fapt ce reiese din răspunsul executorului judecătoresc Igor Doroftei nr. R064-15/2020 din 25 martie 2020, răspunsul Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare din 14 ianuarie 2020 și declarațiilor

reprezentantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova expuse în referință și în ședința de judecată din 22 iunie 2020.

Astfel, reclamantului i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău, instanței de judecată nefiindu-i prezentate probe în aspectul că debitorul executării a întreprins măsuri suficiente de înlăturare a încălcărilor admise în procedura de executare a titlului executoriu.

Având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, prima instanță a considerat necesar de a încasa cu titlul de prejudiciu moral suma de 50 000 de lei, sumă care poate fi considerată ca o compensare ce ar duce la o satisfacție echitabilă persoanei vătămate, la caz lui Andrei Nicolaescu și este una corelativă cu practica judiciară în cazuri similare.

Prin decizia din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Andrei Nicolaescu, admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 2 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că până la abrogarea Codul cu privire la locuințe prin Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, Andrei Nicolaescu dispunea de dreptul de a se afla la evidența persoanelor care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai și, respectiv, obținerea unui drept de folosință asupra unui imobil cu destinație locativă, însă după abrogarea Codul cu privire la locuințe, nu mai dispune de acest drept.

Or, potrivit hotărârii judecătorești invocate ca fiind neexecutată în termen rezonabil, asigurarea lui Andrei Nicolaescu cu spațiu locativ a fost realizată în calitate de spațiu locativ de serviciu în contextul în care actele legislative ce au stat la baza emiterii acestei hotărâri nu prevedeau obligația autorității publice locale de a împrumutări reclamantul, în calitate de colaborator al Poliției, cu spațiu locativ.

Prin urmare, efectul hotărârii nominalizate nu este unul continuu în timp, ci este determinat de deținerea de către reclamant a calității de colaborator al Poliției.

Mai mult, instanța de apel a reținut că efectul hotărârii judecătorești de acordare lui Andrei Nicolaescu a spațiului locativ, este determinat de deținerea de către acesta a calității de colaborator al poliției.

Iar, odată cu încetarea activității sale în organele Ministerului Afacerilor Interne începând cu anul 2005, fapt care nu a fost negat nici de către Andrei Nicolaescu, ultimul a pierdut și dreptul la spațiu locativ în corespundere cu prevederile legislației puse la baza emiterii hotărârii din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău.

A evidențiat prima instanță că pierderea de către reclamant a calității de colaborator de Poliție are drept efect și pierderea dreptului acestuia la spațiu locativ în calitate de polițist, astfel încât acesta nu mai poate pretinde la asigurarea sa cu spațiu locativ și, astfel, hotărârea din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău a devenit caducă și a căzut în desuetudine.

La 22 iunie 2021, Andrei Nicolaescu a declarat recurs împotriva deciziei din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și modificarea în parte a hotărârii primei instanțe

numai în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

A comunicat că urmare a neexecutării hotărârii din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău, prin decizia Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată la 15 septembrie 2020 în cauza Marian și alții, alte cinci cereri și în privința lui Andrei Nicolaescu vs Republica Moldova cererea nr. 62536/13, CEDO a condamnat statul Republica Moldova pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești definitive, violarea art. 6 din CEDO și art. 1 Protocolul 1 Adițional la Convenție de către statul Republica Moldova și a dispus achitarea reclamanților a despăgubirilor materiale și morale cauzate.

A evidențiat că la momentul intrării în vigoare a hotărârii din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău, dânsul a dobândit, de jure, dreptul incontestabil de a beneficia de un spațiu locativ, iar hotărârii din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău nu conține mențiuni precum că locuința prin care era obligat Consiliul municipal Chișinău să-i acorde lui și membrilor familiei sale - spațiu locativ, i-ar fi fost dat cu statut juridic „de serviciu” sau cu alt statut juridic.

Având în vedere dânsul este veteran de război, participant la acțiunile de luptă pentru apărarea Integrității teritoriale și Independenței Republicii Moldova, totodată dacă Consiliul municipal Chișinău ar executa hotărârea din 11 noiembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău, la moment, dânsul ar putea privatiza până la 31 mai 2024 cu titlu gratuit locuința acordată în condițiile Legii privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993.

La fel, a subliniat recurentul că până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-și realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile ca fiind un tratament discriminatoriu, dar și de a pretinde debitorului Consiliului municipal Chișinău încetarea aplicării tratamentului discriminatoriu în privința sa și de a cere repararea prejudiciului material și moral cauzat printr-un astfel de tratament.

Așadar, pe parcursul a unui termen îndelungat, a suportat evident o încordare psihică, retrăiri, adică o stare de stres, circumstanțe desigur legate de suferințe morale, atât psihice, cât și fizice.

Prima instanță a subestimat și subapreciat compensarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei pentru un termen de neexecutare atât de mare pentru perioada 27 iulie 2012 – 4 martie 2020 a hotărârii judecătorești menționate.

La 6 iulie 2021, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Consiliului municipal Chișinău și executorului judecătoresc Igor Doroftei a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Andrei Nicolaescu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 52 vol. II), fiind recepționată de către

Ministerul Justiției la 15 iulie 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 54 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 iunie 2021 împotriva deciziei din 22 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Andrei Nicolaescu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrei Nicolaescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Andrei Nicolaescu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Andrei Nicolaescu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan